

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/383/2013
Identifikačné číslo spisu:	6713204973
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6713204973.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnych veciach žalobkyne Lawyer Partners a.s., IČO: 35 944 471, so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Chabadová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pri starej prachárni 13, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka Mgr. Ľubica Pavellová Chabadová, proti žalovaným 1/ S. D., bývajúcemu vo T., H. XX, 2/ K. E., bývajúcemu vo T., K. L. XX, 3/ Z. E., bývajúcemu vo T., F. X, a 4/ S. E., bývajúcemu vo T., Q. A. X, o zaplatenie peňažných súm, vedených na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 11 Ro 76/2013, 17 Ro 94/2013, 17 Ro 102/2013 a 12 Ro 138/2013, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. septembra 2013 sp. zn. 15 Co 443/2013, z 26. septembra 2013 sp. zn. 13 Co 603/2013, z 8. novembra 2013 sp. zn. 13 Co 703/2013 a z 30. októbra 2013 sp. zn. 13 Co 754/2013 takto

rozhodol:

Veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 6 Cdo 383/2013, 6 Cdo 457/2013, 6 Cdo 461/2013, 6 Cdo 21/2014 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 6 Cdo 383/2013.

Dovolania o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) v záhlaví označenými uzneseniami potvrdil odvolaniami napadnuté uznesenia Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“), ktorými okresný súd zastavil konanie v každej z vyššie uvedených vecí pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania [§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“)]. Potvrdenie uznesení súdu prvého stupňa odôvodnil ich vecnou správnosťou poukazujúc na to, že žalobkyňa v každej z týchto vecí, napriek výzve na zaplatenie súdneho poplatku a poučeníu o následkoch jeho nezaplatenia, súdny poplatok za návrh v sume 16,50 € v určenej lehote 10 dní od doručenia výzvy nezaplatila.

Nestotožnil sa s argumentom žalobkyne, podľa ktorého jej okresný súd vyrubil súdny poplatok v

rozpore s ustanovením § 13 zákona č. 71/1992 Zb., keď nesprávne posúdil právne účinky ňou podaných návrhov. Uviedol, že príkaz vyplývajúci pre okresný súd z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2008 sp. zn. II. ÚS 148/2008 (ďalej len „nález“), ktorý konštatoval porušenie základného práva žalobkyne na súdnu ochranu neprijatím jej podania (vrátením DVD nosiča) urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom, ktoré malo obsahovať návrhy na začatie konania (na vydanie platobných rozkazov), sa týkal len podania doručeného okresnému súdu na DVD nosiči 24. júla 2006. Výslovil názor, že splnenie príkazu vyplývajúceho z tohto nálezu, t. j. aby okresný súd návrhom žalobkyne, doručených mu na externom hard disku v roku 2013, pripísal účinky, ako keby boli podané v roku 2006, vyžadovalo, aby žalobkyňa preukázala, že tieto návrhy sú totožné s návrhmi doručenými v roku 2006. Žalobkyňa však túto povinnosť nesplnila, keď napriek výzve nepredložila originálny DVD nosič, predložený pôvodne okresnému súdu v roku 2006. Dospel preto k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď návrhy žalobkyne doručené mu vo vyššie označených veciach 9. januára 2013 (zapísané 20. 3. 2013) zapísal ako nové návrhy na začatie konania a neakceptoval jej tvrdenie o nemožnosti vyrubiť súdny poplatok pre uplynutie lehoty uvedenej v § 13 zákona č. 71/1992 Zb., a že správne konanie v týchto veciach pre nesplnenie poplatkovej povinnosti zastavil.

Obranu žalobkyne spočívajúcu v tom, že po rozhodnutí ústavného súdu originálne DVD nosiče s pôvodnými návrhmi z roku 2006 nemohla jednotlivým všeobecným súdom predložiť, lebo boli priložené k jej ústavným sťažnostiam a následne zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „Európsky súd pre ľudské práva“), považoval za nenáležitú. Poukázal na to, že už Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 25. septembra 2012, konajúc o sťažnosti č. 50645/2008, reagoval na tento argument žalobkyne konštatujúc, že vo formulári sťažnosti ako aj v iných dokumentoch súdu bolo výslovne uvedené, že sa súdu nemajú predkladať originály dokumentov na účely individuálnej sťažnosti a že napriek tejto inštrukcii žalobkyňa k svojmu podaniu priložila originálne DVD nosiče a o ich vrátenie nepožiadala, preto jej argument o nemožnosti predložiť tieto DVD nosiče všeobecným súdom je neudržateľný (bod 38 odôvodnenia rozhodnutia).

Proti týmto uzneseniam odvolacieho súdu podala včas dovolania žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Uviedla, že konajúce súdy jej zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci k tomu neboli splnené zákonné podmienky, odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Naďalej trvala na svojom tvrdení, že návrhy, ktoré boli súdu prvého stupňa doručené v roku 2013, nie sú žiadnymi novými návrhmi na začatie konania, ale že ide o písomné vyhotovenia návrhov, ktoré boli obsahom elektronického podania, o ktorom ústavný súd rozhodol v citovanom náleze. V zmysle nálezu zostali preto zachované právne účinky týchto návrhov ku dňu doručenia tohto podania, t. j. ku dňu 30. 3. 2006, čo však súdy nerespektovali. Nesúhlasila so záverom konajúcich súdov, že bolo jej povinnosťou preukázať, že návrhy doručené súdu v roku 2013 sú totožné s tými, ktoré boli podané v roku 2006. Nemožno totiž od nej žiadať splnenie tých povinností, ktoré by nemala, keby okresný súd jej práva neporušil. Práve naopak, podľa jej názoru bolo povinnosťou okresného súdu prijať také opatrenia, aby v prípade potreby vedel posúdiť, ktoré návrhy v roku 2006 odmietol prijať (napríklad zapísať si úradným záznamom identifikačné údaje o DVD nosiči). Poukazovala na to, že so zreteľom na nález bolo v danom prípade potrebné vychádzať z toho, že ňou podané návrhy v roku 2013 boli v súlade so zákonom podané už v roku 2006. Súdny poplatok za návrh na začatie konania pre uplynutie lehoty uvedenej v § 13 zákona č. 71/1992 Zb. preto už nebolo možné vyrubiť. Ak napriek tomu bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, má postup súdov za následok odňatie jej možnosti pred súdom konať. Z uvedených dôvodov navrhla napadnuté uznesenia krajského súdu a tiež ním potvrdené uznesenia súdu prvého stupňa zrušiť a veci vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 112 ods. 1 O. s. p. v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

S prihliadnutím na totožnosť predmetu konania, totožnosť v osobe dovolateľky a skutkovú i právnu súvislosť obsahu dovolaní vo veciach vedených pod sp. zn. 6 Cdo 383/2013, 6 Cdo 457/2013, 6 Cdo 461/2013 a 6 Cdo 21/2014 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo

„dovolací súd“), aplikujúc ustanovenie § 112 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. tak, že predmetné veci spojil do jedného spoločného konania vedeného ďalej pod sp. zn. 6 Cdo 383/2013 (ďalej aj „spojené veci“).

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolania podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým ich zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smerujú dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Dovolateľkou napadnuté uznesenia ale nevykazujú znaky niektorého z nich, preto jej dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie sú.

Prípustnosť podaných dovolaní by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolaní preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Tvrdila však vadu konania vyplývajúcu z § 237 písm. f/ O. s. p., t. j. že jej postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O prípad odňatia možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod (R 50/1997).

So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či pre zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, boli v danom prípade dané procesné predpoklady.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Podľa § 10 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

V preskúmvanej veci žalobkyňa argumentovala tým, že okresnému súdu doručila opätovne návrhy, ktoré boli obsahom podania, o ktorom rozhodol ústavný súd citovaným nálezom. Keďže v zmysle nálezu účinky tohto podania zostali zachované ku dňu jeho doručenia okresnému súdu, t. j. k v spojených veciach k 31. marcu 2006, vzhľadom na uplynutie trojročnej lehoty uvedenej v § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. jej už nebolo možné vyrubiť súdny poplatok za tieto návrhy.

Dovolací súd sa s uvedenými argumentmi žalobkyne nestotožňuje.

Z citovaného nálezu vyplýva, že žalobkyňa urobila v roku 2006 právne účinným spôsobom v elektronickej podobe podanie a že treba rešpektovať právne účinky, ktoré toto podanie vyvolalo. Vyplýva z neho ale aj to, že príkaz okresnému súdu opätovne sa zaoberať podaním žalobkyne a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, sa týkal výlučne podania doručeného okresnému súdu na DVD nosiči 24. júla 2006. Naplnenie tohto príkazu však z povahy veci vyžadovalo, aby žalobkyňa znova predložila okresnému súdu toto pôvodné podanie (keďže ako sama uviedla pôvodné DVD nosiče jej boli okresným súdom vrátené). To znamená, že ju zaťažovala povinnosť opätovne doručiť okresnému súdu podania pôvodne doručené 24. júla 2006, resp. v spojených veciach 31. marca 2006, urobené elektronicou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom, ktoré mali obsahovať návrhy totožné s návrhmi doručenými v spojených veciach v roku 2013. Z obsahu spisu však vyplýva, že žalobkyňa tak neurobila a ani inak nedoložila, že návrhy v spojených veciach, doručené okresnému súdu v roku 2013, sú identické s návrhmi doručenými tomuto súdu na DVD nosičoch v roku 2006 (napr. predložením pôvodného sprievodného listu k návrhom, ktoré mali byť obsahom podaní na týchto nosičoch so základnou identifikáciou jednotlivých vecí). Sama v iných obdobných veciach uviedla, že originály DVD nosičov s pôvodnými návrhmi z roku 2006 nemôže všeobecným súdom predložiť, lebo boli priložené k jej ústavným sťažnostiam a následne zaslané Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.

Nemožnosť predložiť pôvodné dokumenty v danom prípade nespôsobili súdy tak, ako sa to snažila interpretovať žalobkyňa (súdy ich pôvodne nesprávne odmietli - vrátili). Ústavný súd a ani európsky súd netrvali na tom, aby žalobkyňa priložila k sťažnostiam originály dokumentov (resp. ich nosičov). Práve naopak, už vo formulári sťažnosti podávanej na európsky súd sa výslovne uvádza, že sa súdu nemajú predkladať originály dokumentov na účely individuálnej sťažnosti. Ak žalobkyňa napriek tejto inštrukcii k sťažnosti priložila originálne DVD nosiče a o ich vrátenie nepožiadala, sama spôsobila (zapríčinila), že nedokázala predložiť podania pôvodne doručené okresnému súdu v roku 2006. Pri zachovaní priemernej (rozumnej opatrnosti), ktorú od nej možno spravodlivo požadovať, mohla uchovať pôvodné DVD ako rozhodujúci dôkaz, ktorým by v budúcnosti domáhajúc sa ochrany svojich práv bola schopná hodnoverne doložiť, aké konkrétne návrhy na začatie konania podala v roku 2006. Za tejto situácie nemožno konajúcim súdom vyčítať, že návrhy žalobkyne datované v spojených veciach 23. marca 2006, doručené okresnému súdu až 9. januára 2013, nepovažovali za totožné s návrhmi, ktoré mali byť obsahom podaní z roku 2006, a že nevychádzali v zmysle nálezu z toho, že tieto návrhy boli doručené okresnému súdu s účinkami doručenia podaní z roku 2006. Krajský súd preto dospel k správne mu záveru, že poplatková povinnosť žalobkyne vznikla podaním návrhov dňa 9. januára 2013 a teda, že trojročná lehota na vyrubenie súdneho poplatku uvedená v § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. neuplynula. Vzhľadom na nerešpektovanie výziev na zaplatenie súdneho poplatku, boli splnené predpoklady pre zastavenie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Rozhodnutiami okresného súdu, ktorý konania v spojených veciach zastavil, a rozhodnutiami krajského súdu, ktorý prvostupňové rozhodnutia potvrdil, preto nedošlo k znemožneniu realizácie procesných práv žalobkyne v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolania žalobkyne v spojených veciach podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako procesne neprípustné odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalovaní v konaní o poplatkovej povinnosti žalobkyne nemali postavenie účastníkov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.